

Sylabus PSY497 Práce psychologa v krizovém centru pro děti a dospívající

PS2009

Vyučující Mgr. Petr Sakař

Výuka bude zahrnovat **přednášky** z vybraných okruhů práce psychologa krizového centra (KC), **kazuistické semináře**, které se budou za aktivní účasti studentů věnovat rozboru typických případů dětských a dospívajících klientů KC, a **jednodenní praxi** v Krizovém centru pro děti a dospívající, Hapalova 4, Brno.

Rozvrh přednášek a seminářů

Přednáška 1

Krizové centrum pro děti a dospívající.

Specifika práce psychologa v podmínkách multidisciplinárního týmu.

Pozn.: Doplněním úvodní přednášky bude osobní zkušenost studenta/studentky z jednodenní praxe v KC.

Seminář 1

Úvodní rozhovor s klientem (dítětem, rodičem, rodinou).

Seminář 2

Kazuistiky: příklady vstupních rozhovorů s klienty KC.

Diskuze

Literatura:

Dührssen A. (1998). Biografická anamnéza z hlbinne-psychologického aspektu. Trenčín: Vydavateľstvo F

Greenspan S. I., Greenspan N. T. (2007). Klinické interview s dieťaťom. Trenčín: Vydavateľstvo F.

Hort V., Hrdlička M., Malá E. a kol. (2000). Dětská a adolescentní psychiatrie. Praha: Portál.

Langmeier J., Balcar K., Špitz J. (2000). Dětská psychoterapie. Praha: Portál.

Říčan P., Krejčířová a kol. (1991 a další vydání). Dětská klinická psychologie. Praha: Avicenum.

Vodáčková D. (2002). Krizová intervence. Praha: Portál.

Přednáška 2

Psychologická diagnostika v krizovém centru pro děti a dospívající. Poradenský a psychoterapeutický kontrakt v krizovém centru pro děti a dospívající.

Psychodynamická a psychoanalytická psychoterapie dětí a dospívajících v podmínkách krizového centra.

Seminář 3

Referáty studentů.

Psychodiagnostické metody užívané v Krizovém centru pro děti a dospívající.

Kazuistiky: příklady kreseb, herních a scénotestových scén, výsledků testů a dotazníků.

Diskuze.

Seminář 4

Hra jako psychodiagnostická a psychoterapeutická metoda psychologické práce s dětmi.

Literatura:

Davido R. (1998). Kresba jako nástroj poznání dítěte. Praha: Portál.

Freudová A. (2005). Já a obranné mechanismy. Praha: Portál.
Fraibergová S. H. (2002). Magické roky. Praha: Triton.
Kleinová M. (2005). Závist a vděčnost. Praha: Triton.
Lanyadová M., Horneová A. (Eds.) (2005). Psychoterapie dětí a dospívajících – psychoanalytický přístup. Praha: Triton.
Mahlerová M. S., Pine F., Bergmanová A. (2006). Psychologický zrod dítěte. Praha: Triton.
Pöthe, P. (2008). Emoční poruchy v dětství a dospívání – psychoanalytický přístup. Praha: Grada.
Svoboda M., Krejčířová D., Vágnerová M. (2001). Psychodiagnostika dětí a dospívajících. Praha: Portál.
von Staabs G. (2001). Scénotest. Praha: Testcentrum.
Winnicott D. W. (1998). Lidská přirozenost. Praha: Psychoanalytické nakladatelství.

Přednáška 3

Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (CAN syndrome).

Seminář 5

Referáty studentů.

Kazuistika: sexuálně zneužívané dítě (psychodiagnostika, dlouhodobá psychodynamická psychoterapie).

Diskuze

Seminář 6

Kazuistika: týrané dítě (psychodiagnostika, psychoterapie, postup státních institucí po nahlášení případu).

Kazuistika: zanedbávané (citově deprivované) dítěte (psychodiagnostika, psychoterapie, postup státních institucí při odebrání dětí z rodiny).

Diskuze

Literatura:

Adamsová C., Fayová J. (1997). Už žádná tajemství (jak chránit dítě před sexuálním napadením). Praha: Themis.
Ainscough C., Toon K. (2000). Surviving childhood sexual abuse (workbook). London: Fisher Books.
Bentovim, A. (1998): Týrání a sexuální zneužívání v rodinách. Praha: Grada.
Dytrych, J., Dytrych, Z., Matějček, Z. a kol. (1995): Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě. Praha: Grada.
Elliot J., Place M. (2002). Dítě v nesnázích. Praha: Grada.
Malá, E., Raboch, J., Sovák, Z. (1995). Sexuálně zneužívané děti. Praha: Psychiatrické centrum.
Pöthe, P. (1999). Dítě v ohrožení. Praha: G+G.
Täubner, V. (1996): Nejstřeženější tajemství – sexuální zneužívání dětí. Praha: Trizonia.
Vaníčková, E. a kol. (1999): Sexuální násilí na dětech. Praha: Portál.
Weiss, P. a kol. (2005): Sexuální zneužívání dětí. Praha: Grada.

Přednáška 4

Rozvodové trauma a opatrovnické spory o děti. Jak děti prožívají rozchody a rozvody svých rodičů?

Seminář 7

Referáty studentů.

Kazuistika: asistované setkávání rodiče s dítětem.

Seminář 8

Kazuistiky: rozvody očima dětí.

Literatura:

- Bakalář E. a kol. (2006). Rozvodová tematika a moderní psychologie. Praha: Karolinum.
Smith H. (2004). Děti a rozvod. Praha: Portál.
Teyber E. (2007). Děti a rozvod. Praha: Návrat domů.
Warshak R. A. (1996). Revoluce v porozvodové péči o děti. Praha: Portál.
Warshak R. A. (2001). Rozvodové jedy. Praha: Triton.
-

Přednáška 5

Posttraumatická stresová porucha u dětí a dospívajících. Psychodiagnostika, psychoterapie.
Dítě jako oběť nebo svědek trestného činu, přírodní nebo průmyslové katastrofy, nehody.

Seminář 9

Referáty studentů.

Kazuistika: dospívající obětí trestného činu (dlouhodobá psychoanalytická psychoterapie).

Seminář 10

Kazuistiky: traumatická ztráta osoby blízké (krizové intervence).

Literatura:

- Cleveová E. (2004). Drž tátu za ruku (krizová psychoterapie malého dítěte). Praha: NLN.
Foa E. B., Keane T. M., Friedmann M.J. (2000). Effective treatments for PTSD: Practice guidelines from the International Society for Traumatic Stress Studies. New York: The Guilford Press.
Horowitz M. J. (2004). Liečba syndrómov podmienených stresom. Trenčín: Vydavateľstvo F.
Malá E. a kol. (2007). Dítě a stres. Praha: Tigis.
Porterfield, K. M. (1998). Jak se vyrovnat s následky traumatu. Praha: NLN.
Van der Kolk B. A., MacFarlane A. C., Weisaeth L. (Eds.) (1996). Traumatic Stress: The effect of overwhelming experience on mind, body, and society. New York: The Guilford Press.
Vizinová D., Preiss D. (1999). Psychické trauma a jeho terapie (PTSD). Praha: Portál.
-

Přednáška 6

Děti a dospívající na „krizovém lůžku“ krizového centra.

Seminář 11

Referáty studentů.

Kazuistika: „nerozumím si s rodiči, jsem na útěku“ (problematika poruch osobnosti u dospívajících)

Seminář 12

Téma, které určí v průběhu kurzu studenti.

Zhodnocení.

Literatura

- Praško J. a kol. (2003). Poruchy osobnosti. Praha: Portál.
Robinson D. J. (2001). Poruchy osobnosti podle DSM-IV. Trenčín: Vydavateľstvo F.
Röhr H. (2003). Hraniční porucha osobnosti. Praha: Portál.
-

Dodatek k literatuře:

České a slovenské časopisy:

Česká a slovenská psychiatrie

Československá psychologie

Psychoanalytická revue (Terapie a vývoj dětí a adolescentů, léto 2004, roč.VI., č.1; Adolescence, léto 2006, roč.VIII., č.1)

Psychológia a patopsychológia dieťaťa
Psychologie dnes aj.

Zahraniční specializované časopisy (většinou dostupné přes el. zdroje placené MU) :

Child Abuse and Neglect

Child Maltreatment

Clinical Child Psychology and Psychiatry

Journal of Interpersonal Violence

Journal of Traumatic Stress

Violence against Women aj.

Požadavky k ukončení:

-minimálně 80% účast na přednáškách a seminářích

-aktivní účast na hodinách

-ústní nebo písemná prezentace referátu (rozsah max. 10 minut nebo dvě normostrany) o knize nebo odborném článku z oblasti dětské psychologie, psychoterapie, psychologie traumatu nebo viktimologie

-ústní zkouška, která se bude sestávat z rozpravy nad prostudovanou publikací ze seznamu doporučené literatury.